

ULUSLARARASI İLİŞKİLER KAVRAMLARI

Rozan YÜCETAŞ*

Ekonomik Küreselleşme: Küreselleşme; politik, ekonomik, düşünsel, kültürel ve sosyal aynı zamanda teknolojiye dair uluslararası kavramların, kolektif faaliyetleri ve fikirleri çerçevesinde birçok ulus tarafından global bir açıdan kabul ve benimseme oluşumudur. Bahsettiğimiz küreselleşme kavramı; asli boyutundan yakalanacak olursa ekonomik küreselleşme siyasal küreselleşme ve sosyo-kültürel küreselleşme olarak üç dalda incelenir. Fakat biz ekonomik küreselleşmeyi derinleştireceğiz. Ekonomik kapsamda küresellik; bu alışveriş yüzeyinde yer edinmiş her bir ülkenin, malları, hizmetleri, sermayeleri, gelişmişlikleri ve çabaları doğrultusunda ekonomik elden aralarında bir sınır olmaksızın dünya pazarının tabiri caizse aktörleri haline gelmeleridir. Örneğin; Bir Amerika'lı, General Motors'tan Pontiac Le Mans satın alıyor. Farkında olmadan küresel ekonominin bir parçası olmaktadır. Araba için GM'a 20.000 Doların 6.000'i işçilik ve montaj giderleri için Güney Kore'ye gidiyor. 3.500 Doları gelişmiş parçaların elde edildiği Japonya'ya, 1.500 Doları tasarım mühendisliği için Almanya'ya gidiyor ve daha birçok işçiliğin maddi karşılığı dünya pazarında yerini alıyor.

Küresel Eşitsizlik: Ulusların aralarında varlık gösteren bazı keskin farklılıklar küresel eşitsizliği ya da adaletsizliği anlam dağarcıkları yönünden genişletiyor. Farklı gelişmişlik düzeyleri, üretim ve tüketimdeki eylem ayrılıkları, sağlıktan eğitime dek birçok türde ayrıcalıklar ve ayrıcalıklardan bir var-yok sistemi ortaya çıkıyor. Bu konu bazındaki eşitsizlik hizmet sektöründen ırk ayrılıklarına kadar büyük bir yelpazeye yükleniyor. Dünya Yoksulluk ve Eşitsizlik Raporu'nun deyiminde; dünya son 50 yılda yükselen bir refaha sahip. Fakat buna karşın yoksulluk hâlâ ciddi bir sorun teşkil ediyor. Bunu da küresel büyümeden elde edilen kârların adaletsiz dağılımından ötürü olduğundan bahsediyor. Raporunda göze çarpan bir diğer gerçek ise; dünyadaki en zengin 62 kişinin mal varlığının, dünyadaki 3,6 milyar insanın toplam varlığına eşit düzeyde olmasıdır. Ortak çıkarlar etrafında toplanan uluslar en masum maskeleriyle taşlarını kumar masasına atıyorlar ve oyunu bilmeyen bu eşitsizliğin başrolü oluyor.

Egemen Eşitlik: Uluslararası düzeyde yer alan her devletin uluslararası hukuk alanında ortak haklara sahip olmasıdır. Faruk Sönmezoğlu'nun Uluslararası ilişkiler Sözlüğü kitabında bu kavramın yıllar içerisinde birçok anlam değişikliğine uğradığından bahsediliyor ve aynı kitapta egemen eşitlik teriminin ilk kez Otuz Yıl Savaşları'ndan sonraki 1648 Westfalya Anlaşması'nda bahsedilmektedir. Bu anlaşma Avrupa barışına, devletlerin birbirilerinin iç işlerine karışmamaya dair ilkelerinden izler taşıyor.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Birinci Sınıf Öğrencisi